

DÉLVIDEK

Főszerkesztő: Illés Sándor

Politikai napilap
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Zombor, Csihás Benő utca 3.
 Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050
 Előfizetés egy hóra. 2.40 P.
 Negyedévre 7.- P.

I. évfolyam

Zombor, 1941 augusztus 1, péntek

76. szám

MOSZKVA FELE

Leningrádot és Kievet bekerítik a németek / Anglia szövetséget kötött Kínával Japán ellen / Kiéleződik a viszony Petain és Darlan között

Az egész világ csodálatát kivívták a magyar csapatok

A magyar honvéd és ezzel a magyar nép került most ismét a világ érdeklődésének középpontjába. A harctérről érkező jelentések a honvédek hősiességéről számolnak be. A fiatal magyar hadsereg nagy harcot vív a szovjet óriással, s eddig még egyetlen egyszer sem szenvedett vereséget. A magyar hadsereg most bebizonyította ismét, hogy méltó hősi hagyományaihoz.

Vállvetve küzd a magyar honvéd a német katonával, örök szövetségesével és a finn rokonnemzettel. Az örök ellenség ellen menetelnek most a szövetségesek. Magyarország visszavág, megfizet. A negyvennyolcas orosz betörést nem felejtettük el. Ott hullottak el a nemzet virágai és a világháboru utáni kommunizmus vérengzését sem lehet sohasem kitörölni a magyar nép lelkéből. A véreskező ellenség most szembetalálta magát a vitéz magyar nemzettel. A magyar ököl pörölyszerűen zuhog az óriásra és az kénytelen hátrálni.

A legendás hírű magyar lovasság is megmutatta, hogy nélkülözhetetlen a mozgó háboruban. Az utóvédekkel vette fel a harcot a könnyű, előretolt csapatrészekkel együtt és rajtaütésszerű, gyors megjelenésével, bátor magatartásával, vitéz harcával, lendületével megfutamtotta minden vonalon az ellenséget.

Az arcvonal

többi részén is folyik az adáz, megsemmisítő küzdelem a német csapatok és a bolsevisták között. Leningrád körülkerítése folyamatban van, Szmolenszk és Kiev között a csaták hevesége egyre fokozódik. A németek egymásután göngyölik fel a szovjet arcvonalat. A Dnyeszter felső folyásánál két szovjet hadosztályt megsemmisítettek. Szmolenszk és Moszkva között friss német páncélos erőket dobtak harcba és ezek az erők az orosz főváros felé nyomulnak előre. Zsitomirtól keletre is dul a harc.

A keleti hadszíntéren folyó harc példátlan a maga nemében. A sok részre tagozódó csatátér összevisszasága azonban csak a laikusnak érthetetlen, mert a német vezérkar kezében tartja a vezetést és az irányítást. Az ütközet ugynevezett belső szerkezete is sokszor változott már. A német csapatok harcbadobása mindig egységes szisztéma szerint ment végbe, de a Szovjet állandóan változtatta taktikáját, végül is nem tudta áttekinteni a hatalmas kiterjedésű arcvonal számátalan kis csataterét. Az utóbbi időben már csak arra törekedett, hogy kivonja megtépzott hadseregét az ellenség gyűrűből és fedezze a visszavonulást. A németek azonban szívós kitartással állandóan az ellenség nyomában vannak, meggátolják a csapatösszevonásokat és nem engedik pihenni az ellenséget.

Anglia és Kína

közben összefogott Japán ellen. A két hatalom között létrejött szerződés értelmében Anglia támaszpontokat épít a csungkingi kor-

mány részére. Abban az esetben, ha Japán megtámadná Kínát, a haderőt angol tábornok vezetésére bíznák.

A távolkeleti helyzet ezzel egyre egyre bonyolódik, közeledik a háborúhoz. Thaiföld semlegességét hangoztatja, de ez csak papíron van. Angol csapatok vannak már Thaiföldön és Japánnak, ha meg akarja szerezni a hollandindiai kőolajforrásokat s tiszta helyzetet akar teremteni, meg kell támadnia Thaiföldet, mielőtt még az angolok megerősítik magukat.

Másik jelentések ezzel szemben azt hangsúlyozzák, hogy Japán és Thaiföld között elmélyül a baráti kapcsolat, s hogy sem Amerika, sem pedig London nem szívesen tenne további lépéseket. Kína fővárosában azon a véleményen vannak, hogy Japán Szibéria felé akar terjeszkedni.

A francia politika

uj utakra terelődött. Már tegnap olyan hírek érkeztek, hogy új alapokra helyezik a francia kormányt. A vichy kormány ellen bírálatok hangzanak el és Darlan valamint Petain között is egyre jobban kiéleződik a viszony. Darlan németbarát és szigorú rendszabályok életbeléptetését követeli a de Gaullisták ellen.

A helyzet ilyenentén való kialakulását a gyarmatok megvédésének kérdése okozta. Az indoknai kérdés — írják a német lapok — azt bizonyította, hogy Franciaország egyedül nem elég erős ahhoz, hogy megvédje gyarmatbirodalmát. Berlinben ezért helyesléssel találkozott a fran-

cia lépés, mert az azt jelenti, hogy Franciaország együttműködik a hármasegyezmény aláíróival.

Németországban azt hiszik, hogy a francia kormány a közvélemény és az események nyomására feladja várakozó álláspontját és a Németországgal való határozott együttműködésre szánja el magát.

Ez azonban csak akkor történhet meg, ha újjáalakul a kormány. Az új kormányban magában kell foglalnia azokat az elemeket, akik készek a Németországgal való együttműködésre.

Valószínű, hogy ezzel ismét Laval kerül előtérbe. Laval kimondottan németbarát és Németország szívesen látná a francia kormány élén.

A francia-német együttműködés katonai téren, rendkívüli következményekkel járna és siettetné a háboru befejezését. Ha ez megtörténik — ami valószínű — akkor nemcsak a szovjet frontot göngyölitnék fel a németek hitetetlen rövid idő alatt, hanem Németország másik ősi ellenségét, Angliát is kidobnák a nyeregből és megszüntetnék világuralmát. Amerika beavatkozása ezzel már nem lenne időszerű és megkimélnék az egész világ népét a további szenvedésektől. Ha az együttműködést választja Franciaország, akkor nemcsak a kulturának, hanem az emberiségnek is többet tett, mint eddig összevéve.

Németország nem feledkezik meg szövetségeseiről és fegyvertársairól. Az európai ujjaépítésből Franciaország is kivészi részét és elősegíti a francia nép boldogulását, ha fegyveresen is a tengely mellé áll.

A KELETI HADSZÍNTÉR

Angol-kinai összefogás Japán ellen Anglia támaszpontokat épít Csunking számára és közös védelmet szervez a burmai ut megvédésére

A Domei hírlapiroda jelentése szerint rövidesen sor kerül a kínai—angol egyezmény megkötésére. Valószínű, hogy az egyezményt már pénteken aláírják a két kormány képviselői.

Az egyezmény értelmében Singapur lesz a hadianyaggyűjtő hely. Az egyezmény szövegének második pontja szerint Anglia támaszpontokat épít a csungkingi kormány részére. A harmadik pont arról szól, hogy a

kinai kereskedők támogatni kötelesek a létrejött egyezményt.

Anglia és Kína közös előkészületeket tesz a burmai ut megvédésére. Abban az esetben, ha Kínát támadás érné Japán részről,

a kínai hadsereg vezetésével angol tábornokot bíznak meg.

A kínai haderő fölött tegnap már szemlélet is tartott Clagge angol tábornok.

Milyen erőt vonultatott fel a Szovjet Keletporoszország ellen

Berlin, július 31.

A Német Távirati Iroda közlése szerint a németek az előnyomulások során titkos okmányokra bukkanatok egy páncélszekrényben. Az okmányok alapján részleteket tudtak meg annak a hat bolsevista hadseregnek az összetételéről, amelyet Keletporoszország ellen akartak harcba dobni. Az újabb adatok szerint a Szovjet a 15. szovjethadsereg harcabadobását július 31-re szánta. Reggel nyolc órakor kellett volna tá-

madásba indulniok a csapatoknak. A hadsereg kötelékébe

319.569 ember tartozik,

s ezt mind harcra dobták volna a bolsevisták. Egy szovjethadtest itt 42.138 gyalogosból, 9000 lovasból, 1207 gépjárműből állott. A többi hadtestbe 3—3 ezred volt beosztva. Érdekes, hogy az ötödik hadseregben 516 szovjet tank volt. Az egész szovjet erőt a németek szétmorzsozták, mielőtt az támadásra indult volna.

Megsemmisülnek a gyűrűbe zárt szovjet erők

Berlin, július 31.

A Német Távirati Iroda jelenti: A Szmolenszktől északkeletre körülzárt szovjet erők csapatainak szétmorzsozták. Megsemmisült 78 páncélcsocki. A második gyűrűben hatvan páncélcsocki semmisítették meg a német csapatok.

Egy egészen kis szakaszon 218 páncélcsocki vonultatott fel a szovjet vezérkar.

Ezen a vidéken a végrehajtott kitörési kísérletek meghiúsultak. A bolsevisták rendkívül véres veszteségeket szenvedtek.

Kétezer halott borítja a csatateret

Az északkeleti arcvonalon a németek lendületes támadás után verték szét a szovjet erők. Egy nap alatt 330 bolsevista hadifoglyot ejtettek.

A csatateret több mint kétezer szovjet katonára holtteste borítja.

Itt is a politikai biztosok kezében volt a hatalom. Ezek azt a rémületes hírtették el az orosz katonákkal, hogy a németek megölik a fogságba esett oroszokat. Ilyen módon tüzeltek őket az ellenállásra. Ez az oka annak, hogy a halottak száma jóval nagyobb mindig, mint a foglyok száma.

VESZÉLY ESETÉN FELGYUJTJÁK A HOLLAND-INDIAI PETROLEUMFORRÁSOKAT

Hivatalos helyen kijelentették, hogy amennyiben Holland-Indiában veszély fenyegeti a petróleumforrásokat, úgy azokat felgyújtják.

A petróleumot Japán veszélyeztetni jelenleg. Indokína elfoglalásával Japán sok értékes nyersanyagot kapott, de olaja nincs. Valószínű tehát, hogy a következő lépést Holland-India felé teszi meg Japán, s ezért az óvintézkedés.

Súlyos veszteséget szenvedett a brit légierő / 23 gépet lőttek le a németek

Berlin, július 31.

A brit légierő ismét súlyos veszteséget szenvedett. A csatorna feletti légharcokban a német gépek 23 angol repülőgépet lőttek le. Két német gép elveszett, de a pilótákat sikerült megmenteni.

Thaiföld semlegességét hangoztatja

Tokió, július 31.

Thaiföld helyettes miniszterelnöke tegnap nyilatkozott a sajtó részére és kijelentette, hogy a japán-francia egyezmény létrejötte után is szigorúan a semlegesség álláspontjára helyezkedik Thaiföld.

Ezzel a kijelentéssel kapcsolatban érdekes megjegyezni, hogy olyan hírek láttak napvilágot tegnap, amelyek szerint angol csapatok szálltak partra Thaiföldön. Ha ez megfelel a valóságnak, akkor Thaiföld semlegességi nyilatkozata csak szemfényvesztés akar lenni, s Japán megadja rá a választ.

„Az új keresztesháború”

Berlin, július 31.

A Berliner Börsenzeitung „Az új keresztesháború” címen cikket közöl és foglalkozik a háború budapesti visszhangjával. A lap azt írja, hogy a két budapesti híradó mozi állandóan zsu folt házak előtt játssza a legújabb német háborús híradófilmeket. Egyik fő utvonal két üzletében háborús képek vannak a kirakatban. Egész nap tolongás van a kirakatok előtt. Természetesen a magyarok elsősorban a magyar honvédek harca iránt tanúsítanak érdeklődést. A háború folyásáról egyébként bő anyaggal szolgálnak a honvédszázad tudósítói.

BERLIN CÁFOL

Berlin, július 31.

Berlinben hivatalosan cáfolják azt a hírt, mintha Németország utasítást adott volna összes hadihajóinak a tüzelésre, ha bárhol amerikai hajóval találkoznak az Óceánon. Német helyen kijelentik, hogy ezek az állítások légbőlkapottak és céljuk világos.

Magyarország és Finnország együtt küzd a barbárság ellen

Helsinki, július 31.

A helsinki rádió magyar adásában részleteket közöl a finn lapok Magyarországról írt cikkeiből. A lapok meleg hangon foglalkoznak a rokonnépvel. Kiemelik, hogy Magyarország és Finnország együtt küzd a barbárság ellen. Az ellenség már több iz-

ben megcsönkította a két országot, de az mindig talpra állt. Foglalkozik a finn sajtó a 48-as forradalommal, amikor az orosz cár katonái végiggázolták az országot és szomorú visszavonulást vet a világháború utáni állapotokra.

—oOo—

Mindjobban kiéleződnek az ellentétek Petain és Darlan között

Vichyből jelentik: A külföldi lap tudósítók véleménye szerint Darlan és Petain között mind inkább kiéleződnek az ellentétek. Darlan két nappal ezelőtt Dulaure tábornok eltávolítását kérte a hadseregből. Darlan szerint a tábornok tulajdonképpen szimpatizál a de Gaullista mozgalom híveivel.

EDEN NYILATKOZIK

Londoni jelentések szerint Eden az angol—japán viszonyban kapcsolatban nyilatkozott az újságírók előtt és kijelentette, hogy az angol kormány bizik abban, hogy Japán megegyezést megkötjön minden lépésénél.

A Haway szigeteken egyébként 19 japán hajót foglaltak le az angolok. A lefogalmat azal indokolják, hogy a hajók legénysége kémgyanus volt.

AMERIKA MEGSZERVEZI NYUGATI PARTVIDÉKE VÉDELME

Newyork, július 31.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint Roosevelt tegnap hosszasan tanácskozott La Guardia polgármesterrel. Roosevelt és munkatársa megvitatták a nyugati partvidék védelmé-

nek kérdését. Roosevelt tervet dolgozott ki egy Alaszkába vezető ut építésére is.

SZTALIN UZENT ROOSEVELTNEK

Moszkva, július 31.

A moszkvai rádió csütörtökön azt a hírt közölte, hogy Sztalin fogadta Hopkins, Roosevelt személyes kiküldöttjét.

Sztalin — jelenti ezzel kapcsolatban a Német Távirati Iroda — üzenetet adott át Hopkinsnak. Az üzenet Rooseveltnek szól és valószínű, hogy gyors segílyt sürget.

A szovjet rádió jelentése szerint Hopkins fogadta a külföldi lapok munkatársait, akik előtt kijelentette, hogy Roosevelt kívánságára utazott Moszkvába. Még két-három ízben folytat majd tárgyalásokat a vezető szovjet politikusokkal. Utjára elkísérte két északamerikai katonai szakértő is.

Sztrájk egy amerikai fegyvergyárban

Newyorkból jelentik, hogy Ohio államban, a TIMKEN RT gyárban, amelyet jelenleg erősen foglalkoztatnak fegyvergyártással, a munkások beszüntették a munkát.

A magyar csapatok bekerítették az ellenséget

Óriási hadizsákmány – A magyar lovasság is sikeresen harcol a mozgó háborúban

A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint Ukrajnában szünet nélkül dúl a nagy csata. Budjenko tábornok hadosztályainak egy részét a magyar csapatok bekerítették. A megvert orosz csapatok a Dnyeper mögött vonulnak vissza.

A németek az ellenség zömével állanak harcban. Különösen nagy jelentőséget tulajdonít a német hadvezetőség a magyar lovasság harcának. A magyar lovasok fontos feladatokat oldanak meg. A gyorscsapatok harcban állnak az orosz háttérrel. A hadizsákmány óriási.

A bolsevisták kétségbeesett kísérleteket tesznek

a kitörésre, de eredménytelenül. A szövetséges csapatok folytatják előnyomulásukat.

ERŐS NÉMET KOTELÉKEK NYOMULNAK ELŐRE MOSZKVA FELE

A keleti hadszíntér minden szakaszán folytak az elkeseredett harcok. Szmolenszktől keletre erős német kötelékek nyomulnak előre Moszkva felé.

Leningrád sorsa is megpecsételődik. Friss német erők Zsitomirtól keletre Kiev bekerítését tűzték ki célul.

Rendes bíróság tárgyalja Szekulics Vujadin bűnügyét

A rögtönítelő bíróság tárgyalásán bebizonyosodott a vádlott bűnössége

A déli hadsereg közigazgatási csoportjának rögtönítelő tanácsa csütörtökön ítélezett Szekulics Vujadin 21 éves zombori műegyetemi hallgató bűnügyében, akit a Btk. 422 szakaszának II. pontja és a Btk. 65 szakasza szerinti gyújtogatási kísérlettel vádolt a honvédegyész. A vád szerint Szekulics 1941 július 22-én 12 és 13 óra között a zombori határon Farbach Tóbiás földjén dörzsölésre gyulladó gyufából és petróleummal átitatott kenderkócból készített gyulékony anyagot helyezett el egy buzakeresztbe azzal a céllal, hogy felgyújtsa a gabonát. A gyújtogatást Szekulics a gyulékony anyag elhelyezésével megkezdte, de nem fejezhette be, mert tettét felfedezték és a gyulékony anyagot eltávolították a keresztből. A vád állításait tárgyi bizonyítékokkal támasztotta alá. Ugyanis a vádlott zsebében és irattáskájában találtak kenderkócot és könnyen gyulladó kénese gyufát, sőt azt az üveget is megtalálták, amelyben a vádlott a petróleumot tartotta.

A rögtönítelő bíróság egész sor tanut hallgatott ki. Farbach Tóbiás földműves, aki a gyújtogatót elfogta és átadta a hatóságnak, elmondta, hogy a kritikus napon a déli órákban feltűnt neki a vádlott, amint egy buzakeresztben valamit eldug. Gyanusnak tűnt fel neki az eset, mire apósa társaságában átkutatta a keresztet és megtalálta benne a gyulékony anyagot, amelyet beszovalgáltatott a hatóságnak. Lehmann József, Mar Jakab, Holpert József, Seidl János és Fuderer Mihály tanuk vallomásaiból tisztázódott a vádlott lefogásának körülményei és kiegészítést nyert Farbach vallomása.

Krsztics Rádivoj fényképészegéd érdekes vallomásában elmondta, hogy a kritikus napon a vádlott fürödni hívta a csatornára. A vádlott házában magukhoz vettek egy irattáskát és egy kis fonott kosarat. Amikor elindultak, nem tudta, mi van a kosárban és az irattáskában. A Sztapári uton mentek és amikor elérték a 8. kilométert, Szekulics behívta Krszticset a kukoricásba, kibontotta aktatáskáját, elővette a gyufát, a kenderkócot és a petróleumos üveget és megtanította Krszticset arra, hogyan kell elkészíteni a gyulékony anyagot. Szekulics utasította barátját, hogy menjen végig az egyik dűlőuton és a keresztbe dugjon az általa elmondott módon elkészített gyulékony anyagot. Krsztics nem merete teljesíteni a megbízást. Nem tudja Szekulics hová ment és mit csinált elválásuk után.

Ugy ezt a tanut, mint az előbbieket szembesítették a vádlottal. Szekulics konokul tagad. Barátja szemébe mondja, hogy milyen utasítást kapott tőle, a vádlott azonban megmarad tagadásánál.

Glavaski Mihály 19 éves kereskedelmi iskolai tanuló, aki ugyancsak a vádlott baráti köréhez tartozott, elmondta, hogy Szekulics őt

is rá akarta beszélni arra, hogy vegyen részt a gabona felgyújtásában. Elmondta, hogy Szekulics szuggesztív hatással volt rá, és azzal fenyegette, hogy amennyiben nem vesz részt a szabotázsban, vagy jelentést tesz az esetről a rendőrségnek, eléri Szekulics barátainak bosszúját. Feladott kérdésre elmondja a tanu, hogy Szekulics a gyújtogató szervezetet valószínűleg egy röpirat hatása alatt akarta létrehozni azzal a céllal, hogy a szabotázzsal akadályozza Németország győzelmét a Szovjet felett. Ugy tudja, hogy Szekulics kommunista.

Terzin István 17 éves fényképészegéd, a következő tanu, aki elmondta, hogy Szekulics utasítására vásárolt 10 doboz kénese gyufát. Amikor a gyufát vette, nem volt tudomása arról, hogy Szekulicsnak milyen célra kell a gyufa. Szekulics később csak annyit mondott neki, hogy a gyufát a tanyákra fogják vinni.

A vádlott csökönyösen tagad

A tanut szembesítették a vádlottal. A feladott kérdésre azt a választ adta Szekulics, hogy azért vásárolt össze egyszerre 10 doboz gyufát, mert azt halotta, hogy »gyufahiány» lesz és idejében akarta biztosítani szükségletét.

A tanuvallomások teljes egészében bizonyították, hogy Szekulics nemcsak maga akart tüzeket előidézni azzal, hogy a cséplőgépekben dörzsölés útján gyulladó anyagot helyezett el a buzakeresztben, hanem az is, hogy bünszövetkezetet akart létrehozni az ilyen gyújtogatások megszervezésére.

A vádlott mindent tagadott, a fanatizált emberek és megrögzött bűnösök csökönyösségével. Vallomása az intelligens ember felkészült jól átgondolt és az apró részletekkel is számoló védekezés volt. Azt mondta, hogy egy barátjának a keresésére indult, aki a Ráics szálláson volt. Utközben látott egy buzakeresztben valami gyanús csomag felét, ami felkeltette érdeklődését, odament, látta hogy petróleumos kóca, és — otthagya a keresztben. Ahogy folytatta útját, az uton ismét talált egy ilyen kóca-csomót, most azonban már kezdte érdekelni a dolog és a kócot zsebre tette. Ezt találták meg nála. Miközben a kóccal babrált, embereket vett észre, akik valamit kiabáltak és integettek, a kiabálást fenyegetésnek vette és elkezdett futni. Itt ellentmondásba jön. Először azt vallja, hogy a fenyegető fellépésű földművesek elől menekült be egy kenderáblába, azután pedig azt, hogy utközben kifáradt és pihenni tért be a zöld kenderbe, ahol a felbőszült föld-

Vendéglő megnyitás

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy Zomborban, a vármegyeházával szemben, a „Fehér hajóhoz” címzett (Kovacsics Dávid féle)

beszálló vendéglőt

átvettem és megnyitottam.

A nap bármely szakában kaphatók elsőrendű ételek és kitűnő baranyai borok, szolid áron számítva, pontos kiszolgálás mellett. Naponta frissen csapolt sör.

A n. é. közönség szives pártfogását kérem, maradok teljes tisztelettel

KARLI BÁLINT, VENDÉGLŐS.

művesek elkapták és a maguk részéről megtorolták a gyújtogatási kísérletet.

Az elnök felmutatja a vádlottnak azt a rajzot, amely a Sztapári út környékén elterülő szállásokat mutatja, rejtélyes jelekkel, és számokkal. A vádlott naiv mesével próbálja igazolni magát.

Szekulics minden terhelő vallomás és a büntetett maradéktalanul igazoló tárgyi bizonyítékok ellenére is mindvégig kitarított ártatlanságának hangoztatásában.

A tüzoltó-szakértő szakvéleménye megerősítette azt a feltevést, hogy a Szekulics által elhelyezett gyulékony anyag a cséplő szekrénybe kerülve meggyullad, tehát alkalmas a gyújtogatásra. Az orvos szakértő szerint viszont Szekulics úgy a tett elkövetése pillanatában, mint most szellemi épségének teljében a birtokában van, tehát beszámítható.

Az ügyész a bizonyítási eljárás befejezése után mondott beszédében kifejtette, hogy a vádat teljes egészében bizonyítottan látja. A védő beszédében kétségbevonja a rögtönítelő bíróság illetékességét.

A rögtönítelő bíróság délután három órakor hirdette ki ítéletét, mely szerint **nem tartja magát illetékesnek és Szekulics ügyét rendes bíróság elé utalja.** Az ítéletben a vádlott megnyugodott.

Szekulics a vizsgálati fogságban várja meg az ügyében hozandó további intézkedéseket.

Polgáriiskolát kap Temerin

Temerin nagyközség vezetősége már többször indított akciót polgári iskola létesítése érdekében. A temerini magyarok vágya most teljesült, illetékes helyen kijelentették, hogy ősszel megnyílik az iskola. Eddig már hat tanerőt neveztek ki az iskolához.

A temerini polgári iskolába a júliusi jelentkezés alkalmával 150 gyermek kérte felvételét. Bizonyosra vehető azonban, hogy szeptemberben, amikor a szomszédos községekből is érkeznek iratkozók, legalább 200 tanulóval nyílik meg a temerini polgári iskola. Temerinnek polgári iskola nyitására vonatkozó kérelmét nagy előzékenységgel kezelték, mert a község már 1870-ben is kért iskolát, de nem kapta meg. A nagy magyar község és környéke lakossága szempontjából fontos jelentőséggel bír ez a polgári iskola.

Megszűnt a szabadkai Hírlap

A szabadkai Hírlap, amely annak idején katonai parancsnokságtól kapott engedélyt a megjelenésre, most, hogy a katonai közigazgatás vége felé közeledik, befejezte megbízatását és különleges misszióját. A lap szerkesztője, Csuka János végzett munkájáért elismerést és köszönetet kapott Bittó Dezső tábornok, városi katonai parancsnoktól. A Hírlap utolsó száma csütörtökön délután jelent meg.

Pénteken új napilag indul Szabadkán Délmagyarország címen. A lapot mint főszerkesztő és kiadó dr. Deák Imre, zombori ügyvéd jegyzi.

HIREK

—oooOooo—

Magyar hősök

1915 augusztus 1.

Kimagasló hősiességével, bámulatos körültekintésével és leleményességével tünt ki a volt kolozsvári 35. gyaloghadosztály Iwangerod bevételéért vívott nehéz harcaiban Biringer Árpád volt 51. közös gyalogezredbeli tartalékos hadapród, szakaszparancsnok.

Ezen a napon az ezred egyik osztaga hiába támadott 3 orosz löveg ellen, mert egy orosz géppuska oldalozó tüze megállította a támadókat. Biringer hadapród ennek láttára, saját kezdeményezéséből a géppuska oldalába vezette szakaszát, megrohmozta ezt, elfogta a tisztet és a kezelő legénységet, aminek következménye az lett, hogy nemcsak a géppuska, hanem az említett 3 löveg is birtokunkba került. Az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

1915. Kiválóan bátor és vitéz volt Ady János a volt kolozsvári 51. közös gyalogezredbeli tartalékos zászlós az Iwangerod irányába történt előnyomulás alatt az Iloviki-Novénál vívott harcokban.

Ady zászlós az ellenséges állások ellen ügyesen és bátran vezette rohamra szakaszát. Az ellenség jól megerősített állásai egy mocsár tulsó oldalán voltak. Ady zászlós a veszéllyel nem törődött, bátran átvitte szakaszát a mocsáron, szétszórta az oroszokat, közülük sokat elfogott és egy géppuskát zsákmányolt.

Ady zászlós a háború kezdetétől a harctéren volt.

Kiváló fegyvertényéért az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Stebler Antal, Széchenyi körút 23.

Ügyeletes gyógyszertár: „Kigyó”, Rákóczi ut.

Orvosi hír. A zombori kórház szemész főorvosi teendőit dr. Brand Imre pécsi szemklinikai tanársegéd látja el. Működését megkezdte, rendel a kórházban.

Felhívás. Saját érdekében és a törvényes következmények terhe alatt felhívatik minden magánszemély, akinél a volt Szokol Egyesület tulajdonát képező vagyoni tárgyak vannak (asztalok, székek, abroszok, üvegek, poharak, hordók, hangszerek, tornaszerek stb.), hogy ezeket azonnal szolgáltatassa be az egyesület élére kinevezett hatósági biztosnak, Szeewald Ferenc keresk. középiskolai mb. igazgatónak. Mindazok, akik ilyen tárgyak hollétéről tudomással bírnak, tartoznak nevezettől erről szóban vagy írásban haladéktalanul értesíteni.

Elhalasztották a Délvidéki Magyar Egyetemi Hallgatók összejövetelét. Az augusztus 2-ára és 3-ára tervezett nagyszabású diákösszejövetelt egy későbbi időpontra halasztották el. Az érdekeltek az összejövetel pontos óráját és tárgysorozatát az újságok útján fogják megtudni.

Megszervezték a légóltalmi szolgálatot Bácsföldváron. A községben két mentőállomás lesz. A szolgálatra a levétekből ötven tagu csapat alakult.

Már ma megkezdik a nyugdíjak kifizetését. Az adóhivatal helyiségeiben, a hivatalos órák alatt már ma pénteken megkezdik a nyugdíjasok kifizetését. Kérik a nyugdíjasokat, hogy már eljelen jelentkezzenek illetményeik felvételéért.

Felhívás. Felhívjuk a visszatért Délvidék területén működő keresztény magyar alkalmazott gyógyszerészeket (magisterek, asszisztenseket, gyakornokokat, egyetemi hallgatókat), valamint a kereskedelmi pályán működőket, hogy a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség (Ujvidék, Levente Otthon) keretén belül megalakult gyógyszerész szakosztálynál beszerzés végett, adataik közlése mellett minél előbb jelentkezzenek.

Halálos fűrdőszerencsétlenség Moholon. Hamza József örvetető a Tiszában fűrdött, örvénybe került és a vízbe fullt. Holttestét még nem találták meg.

Kiskunmajsai kántorra választották az Iparosdalárda karnagyát. Király László kántort, a Zombori Magyar Iparos dalárda karnagyát kiskunmajsai kántorra választották. Király László a napokban hagyta el Zombort és ezután is szeretettel bucsuzik minden jóakarójától, barátjától és ismerősétől. Külön köszönetét fejezi ki az Iparosdalárda vezetőségének és tagjainak a neki nyújtott támogatásért.

Leventegyeseület alakult Bácsfeketegyén, melynek vezetősége a következő: Disz elnök: Tarnóczy János, községi jegyző; elnök: Bánai Gyula, tanító, tartalékos hadnagy, a frontarcos szövetség helyi vezetője; titkár: Lódi Gábor, községi tisztviselő; jegyző: ifj. Bartha Gábor; pénztáros: Pap Zoltán; ellenőrök: Németh Mihály és Kozma László; gazda: Érsek József; orvos: Dr. Giday Mihály; ügyész: Dr. Józsa Lajos; választmányi tagok: Bartha Gábor, Szilágyi Imre, Pál Lajos, Tóth Sándor, Borbély András, Bordás József, Bánai Lajos, Óri László, Korbac József; póttagok: Borbély József, Nagy Sándor, Szilágyi Sándor és Pap László.

Stuttgartban a közeljövőben egy kiállítás nyitnak meg, amely a japán vasúti minisztérium kezdeményezésére jön létre. A japán és a német bizottságok között most folyó tárgyalások sikeres befejezés előtt állnak. A kiállítás tárgyát a japán élet keresztmetszete a japán lakberendezés és a kézműipar remekműveinek bemutatása képezi.

Az olasz lapok bucsuznak Villáni báró követől. Romából jelentik: Az olasz lapok meleg hangon bucsuznak Villáni Frigyes báró quirináli követől. Villáni egyike volt azoknak a diplomatáknak, akik iránt rokonszenvet tanúsított az olasz nép. A quirináli követ 1934 óta képviselte hazáját a szentszéknél.

460 amerikai technikus érkezett Észak-Írországra. Londonból jelentik: Tegnap 460 amerikai technikus érkezett egy északírországi kikötőbe.

A céltudatos egészségápolás egyik legfontosabb szabálya az, hogy az ember hetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor, egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet igyon, mert ez a gyomrot és a beleket alaposan kitisztítja és az egész anyagcsere elmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Pola Negrinek el kell hagynia az Egyesült Államokat. Bazelből jelentik: A Basler Nachrichten washingtoni tudósítója jelenti, hogy az amerikai hatóságok nem hosszabították meg Pola Negri ismert filmművésznő tartózkodási engedélyét. Pola Negri tartózkodási engedélye öt évre szólt. A művésznőt Ellis Islandra szállították és utasították, hogy a Caijbur gőzös fedélzetén térjen vissza Európába.

Minden német család ötödik hadköteles gyermeke otthon maradhat. Hitler vezér és kancellár rendelete alapján Németországban azokban a családokban, ahol több, mint 5 hadköteles fiú van egy gyermek a bevonulástól mentesül. Ez a rendelet azt a célt szolgálja, hogy egyes mezőgazdasági és ipari üzemekben az örökös folyamat biztosítva legyen.

Halálra itta magát. A szolnoki Tabán egyik háza előtt az eszméletlenségig ittas embert találtak. Megállapították, hogy Szabó Pál 42 éves iszákos napszamos. Beszélgettek a városi kórházba, ahol anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerte volna, meghalt. Az orvosi vizsgálatból kiderült, hogy alkoholmérgezés ölte meg, a szó teljes értelmében halálra itta magát.

Halálos szerencsétlenség történt az újvidéki hid kiemelésénél. Az újvidéki felrobbantott hid kiemelésénél egy eltört emelőalkatrész Macija Antal csepeli szakmunkás fejét átfurta. A szerencsétlen ember a kórházban meghalt.

Kivégzések Moszkvában. Stockholmól jelentik: Moszkvában kivégezték a gépalkatrészek szindikátusának három magasrangú tisztviselőjét. Az ítéletet azért mondták ki, mert a vádlottak kinemelőgép intézkedéseket tettek az üzemben és egy légítámasz során tűz keletkezett a gyárban.

ANGÓRANYUL TENYÉSZTÉSE, TAKARMÁNYOZÁSA, ANGÓRAGYAPJÚ FELDOLGOZÁSA címmel, most hagyta el a sajtót Köves Gábor Zoltán munkája. Ez a könyv az angóryanul tenyésztésével és a gyapjú feldolgozásával kapcsolatos összes problémákat felöleli. Tartalmas leírást ad — a tenyészanyag kiválasztás-, nevelés-, szaporítás-, takarmányozás-, törzskönyvezés-, valamint gyapjú ápolásától, egészen annak felfonásáig — mindenről, amire a kezdő tenyésztőnek szüksége lehet. Főerőssége Köves Gábor Zoltán munkájának, hogy az összes kérdéseket egy könyv anyagába tömörítette össze, viszont az eddig megjelent szakmunkák majd mindegyike külön-külön foglalkoztak a tenyésztéssel, takarmányozással, és a gyapjú feldolgozásával. Az izléses kivitelben megjelent könyv a szerző saját kiadása. Kapható a szerzőnél: Budapest, II., Csévi u. 7. Ára P. 3.— (10 fill portó) levélbélyegben is beküldhető.

Kiadó lakását jelentse

Scherer Mariskánál,

ki díjmentesen közvetíti idekötöző magva-

roknak. Keressék megvételre hálókat, ebédloket és egyes butoradarabokat. — Eladó jutányos áron gyönyörű ebédlo, uriszoba, zongorák pianó.

127 éves a kötszer. A világ millió katonái életüket köszönhetik egy egyszerű német orvosnak névszerint W. Krimmernek, aki 127 évvel ezelőtt a kötszercsomag bevezetését indítványozta. W. Krimmer aki a Lützow szabadcsapatokhoz tartozott és később a porosz hadseregben mint orvos szolgált elrendelte, hogy minden katona köteles csákójának belésében egy kendőbe tekerített vattát magával hordani. Ez a rendelkezés annak idején a világon egyedülálló volt. A találmány kitünően bevált és áldásnak mutatkozott, mivel a sebesülteket ezután nem kellett a sebesültszállító kocsizhoz vinni, hanem a fronton mindjárt elsősegélyben részesítették. Nemsokára ezután a kötszert az egész világ hadseregénél bevezették.

Kedden és pénteken juhust forgalombahozni tilos. A Budapesti Közlöny szerdai száma közli a közellátási miniszter rendelkezését, amely szerint kedden és pénteken juhust és juhust készítményeket, nyers, elkészített, vagy bármely módon tartósított állapotban fogyasztók részére áusítani, vagy forgalomba hozni, illetőleg a vendéglátó ipari üzemekben kiszolgáltatni tilos.

Az európai filmgyekek újrendezése. A nemzetközi filmkamara Berlinben megtartott ülése a Wannseen rendezett diszgyűléssel végetért. A nemzetközi filmkamara elnökévé Gróf Guiseppe Volpi (Olaszország) választották, aki mint a német-olasz filmbemutatók elnöke a film fejlesztése terén nagy érdemeket szerzett. Alélnöknek dr. Balogot (Magyarország), Andersont (Svédország) Fröhlich professzort (Németország) és Puscarint (Románia) választották meg. Titkárnak és egyidejűleg üzletvezetőnek Karl Melzert a birodalmi filmkamara üzletvezetőjét nevezték ki. A nemzetközi filmkamara egyik főfeladata egy statisztikai iroda felállítását, amelyben az egyes országok gazdasági és kulturális viszonyait a film terén pontosan megállapítják. Egy további fontos határozat alapján megalakítják a film egyes szakosztályait. A következő szakosztályokat állítják fel: Filmgyártás, filmkölcsönzés, filmeladás, kulturális és oktatófilmek, filmtechnika és filmjog. Az osztályok az osztály vezetőjének lakhelyén működnek. A gyűlésen megjelentek nevében a német Filmkamara elnöke Fröhlich tanár Ribbentrop külügyminiszterhez táviratot intézett, amelyben a nemzetközi filmkamara működésének támogatását kéri.

Szivenlőtte jegyesét. Kiskőrösről jelentik: Pivarcsi Pál 21 éves kiskőrösi gazdafiú katonai szolgálatra való bevonulása előtt, meg akarta tartani lakodalmát Szabó Ilon 16 éves leánnyal. A szülők ellenezték az egybekelést, mire a fiatalok öngyilkosságra határozták el magukat. Pivarcsi előbb szivenlőtte jegyesét, majd önmagával végzett. Holttestüket a község melletti erdőben találták meg.

Milyen kort ér el a mai ember? Németországban folytatott kutatások alapján megállapított nyert, hogy az utolsó 50 évben az ember ugynevezett „életkor elérése” Európában feltűnően emelkedett. Hála az orvosi tudomány előrehaladásának manapság nem a ritkaságok közé tartozik, hogy 60—65 éves emberek teljesítőképességük magaslatán állanak. De ezekből nem következtethető az, hogy az emberek bibliai kort érjenek el. Németországban az átlagéletkor férfiaknál 56 nőknél 59 év. Ez az életkor magasélet színvonal jele, mivel Indiában az emberek átlag csak 26 évet érnek el. Ennek a rövid életkornak a nagy csecsemőkalandóság az oka.

Szovjet női zászlóalj

(MN) Amióta az európai civilizáció és kultúra fennáll, ép ésszel és egészséges erővel érzékkel megáldott embernek soha sem jutott eszébe követelni, hogy a nők is sagadjanak fegyvert és vegyenek részt a háború borzalmaiban. Ha az egri nők maguk is az öldöklés fegyvereihez nyultak, akkor csak azt tették, ami a végső életveszedelem pillanatában minden embernek, férfinek és nőnek egyaránt isteni és emberi kötelessége saját magával szemben. Ha a nagy nemzeti élethalálküzdelmek legendái néhány hőselkü nő regényes történetét is megénekelik, akkor ezek mindig csak kivételek maradtak és senkiben sem ötlött fel a gondolat, hogy néhány szorványos példára hivatkozva az asszonyokat és lányokat is csak a táborba szőltsa. Ahhoz, hogy efféle gondolat állami programá lehessen, valóban olyan kulturális forradalomnak kellett jönnie, mely az emberiség minden évezredes erkölcsi értékét sárba taposja. A hivatásos női katonaság gondolata az újkori Európában csak a marxizmus romboló eszméitől megkötyagosodott agyban merülhetett fel.

Az erkölcsi elajlásodásnak ez a példája 1917 nyarán ejtette először döbbenetbe a világot, amikor Zozow lövészárkaiból a gyobb számban kerültek német fogságba a vörös hadsereg női katonái. Azoknak a híreknek, hogy Kerenszki, Oroszország új ura, női zászlóaljakat állított fel, eddig senki sem akart hitelt adni. Ezek a női katonák azonban a régi orosz birodalom bukását és hadseregének szétszűllését nem tudták feltartóztatni. Sőt ellenkezőleg, ők lettek a bolsevista forradalom uttörői és ezzel a végső összeomlás siettetői. A polgárháború, mely az óriási országot 1919-től 1921-ig az Urál mindkét oldalán végigszántotta, a szovjet női katonaság virágkora volt. A vörös hadsereg soraiban ebben az időben állítólag több mint 100.000 nő szolgált és a Korniliv vezetése alatt álló »fehérek« ellen magából Szentpétervárból 20.000 nő vonult fel. »Rózsával a kézben nem lehet forradalmat csinálni« — jelentette ki akkoriban egy lelkes elvtársnő. A törzskarokban és a legénység köreiben, az egészségügyi szolgálatban és az utánpótlási szervezetekben, mindenütt ott lehetett őket találni; szolgáltak a lovasságnál, voltak géppuskás lövészek és páncélcsovisvezetők, sőt kerültek ki közülük csapatparancsnokok is. Hatvanhárom nyerték el a »Vörös zászló« kitüntetését és ezek közül negyvenen lettek halálukat a csatákon. Egyesek, mint például Plotiknovka, aki a 19. vörös ezred lövészárkát löháton járta be, mindenütt lelkesítve és harcra tüzelve, amíg sebesülten nem esett le a nyeregből, legendás hírnevet is szerzett magának.

A »VOROS TAMARA«

A polgárháborúk elmúltával sokáig úgy látszott, mintha a Szovjetköztársaság is eredeti, természetes területeire, úgymint a betegápolásra, légoltalmi szolgálatra stb. korlátozná a nők háborús szolgálatát. Körülbelül egyévtizeddel ezelőtt azonban ismét fordult a kocka. A szovjetsajtóban ismét felharsant a propaganda, mely aktív katonai szolgálatra hívta fel a női elvtársakat is. A »Munkásnő és parasztnő« című folyóirat például ezeket írja: »A vörös hadseregben való szolgálat minden polgárnak kötelessége, a férfiaknak és nőknek egyaránt. Mivel a nők a testi fejlődésben gyorsabban haladnak, indítványozzuk, hogy a nőket 17—18 éves korukban hívják be katonai szolgálatra. A nők számára külön táborokat kell felállítani és szolgálati idejüket legcélszerűbb lenne egy évben megállapítani. Ezenkívül lehetővé kell tenni a nőknek, hogy minden katonaiskolában helyet kapjanak. Országunk véderejét ily módon még jobban erősíthetjük és így adhatjuk meg a méltó feleletet a fasiszta provokációra.« A moszkvai hadügyminisztérium valóban külön osztályt állított fel a mun-

kásnők katonai kiképzésére. Élére tábornoki rangban Tamara Sukin, a »Vörös Tamara« néven közismert agitátornő került, aki a polgárháború idején mint egykori kémhallgató nő gázbombáival lényeges szerepet játszott Tiflisz gyors bevételében. Az ő irányítása alá került többek között az Ossioviachim szervezet is, mely a katonai szellem ápolására hét millió férfi tagon három millió női tagot fogott össze. Tamara az osztályöntudatos munkások feleségeinek katonai szolgálatra való kiképzését tűzte ki az Ossioviachim céljává. Azóta az orosz proletárnők százezrei szerezték meg a Vorosilov-lövészek jelvényét, nem sokkal kevesebben pedig a »géppuskáslövész-oklevelet«. De mint ejtőernyős, repülőgéptervező és repülőgéptervező is sok nő nyert kiképzést, sőt az egyik közülük, Tamara Kasarínova, parancsnoki minőségben egy egész repülőszázad élére került. Ezzel párhuzamosan nagy munka folyt a női gyalogsági zászlóaljak megszervezése terén is. Majdnem minden orosz képes újság hozta fényképüket, amint a kínai határ menti Charborovszkban rendezett sorokban, külön egyenruhában vonulnak az akkori távolkeleti parancsnok, a legendás »Blücher« marsall előtt. Nehézségeket, mint annak idején a »France Militaire«, az ismert francia katonai folyóirat gunyosan megjegyezte, csak a parancsnokok kérdése okozott.

Amíg férfiak voltak a zászlóaljparancsnokok, napirenden voltak a féltékenységi jelenetek.

Végül is nem maradt hátra más megoldás, a parancsnokságokat is nőkre kellett ruházni és egy külön tiszviskólán sebtében bevezették a nők tiszti kiképzését is.

A szovjetpéldát a spanyolországi és a kínai vörös hadseregek is követéreméltónak tartották. A német véderőfőparancsnokság jelentése szerint most a német katonák is megismerkedtek a szovjet női zászlóaljakkal. A Leningrád irányába tartó előnyomulás során egy kis városkában egy egész női zászlóalj került fogságba. Ez az első találkozás mindenestre nem ad kedvező megítélésre alkalmat a szovjetamazonok katonai erényeit illetően. A vörös női zászlóaljak aligha fognak kedvezőbb ha-

tást gyakorolni az orosz-európai háború végső kimenetelére, mint 24 évvel ezelőtt Kerenszkitől életrhivott elődeink.

A leventék összeírása

Vitéz Szentendrey Ágoston tábornok, városi katonai parancsnok a következő felhívást tette közzé:

Az 1939 évi II. tc. (honvéd-törvény 7. §-a) illetve a végrehajtási utasítás 4. és 6 §-a alapján a leventeképzésre köteles ifjakat, hogy az alábbi felsorolt rendben Zombor város katonai parancsnokságán város-háza fsz. 16 számú helyiségben összeírás véget a hivatalos órák alatt, 8 óra 30 perctől 14-órától és d. u. 17.30 perctől 19.30 percig jelentkezzenek.

A 18 éves életkort meg nem haladott leventeköteles ifjak jelentkezéséért, illetve azok bejelentéséért a szülők, egyéb gondviselők, munkaadók, szállásadók s intézetek felelősek, tehát gondoskodjanak arról, hogy a gondozásuk- felügyeletük alatt álló leventeköteles ifjak be legyenek jelentve. A 18-ik életévüket betöltötték maguk kötelesek a bejelentést megtenni, de hogy ezen kötelezettségüknek eleget tettek-e, a fent felsorolt gondviselők, munkaadók, stb. kötelesek ellenőrizni.

Leventeképzésre szóló kötelezettség kezdődik annak az évnek szeptember hó 1-ével, melyben az ifju 12-ik életévét betölti, s tart addig, amíg katonai szolgálatra bevonul, illetve amíg katonai szolgálatra való alkalmatlanságát végleg ki nem mondják.

A leventekötelezettség általában annak az évnek szeptember 30-ig tart amelyben az ifju 23-ik életévét betölti. A leventekötelezettség ezen túl is tart oly esetben amikor az ifju katonai szolgálatra való bevonulására halasztást kapott.

Összeírásra jelentkezni, illetve a bejelentést megtenni az erre kötelezettek az alábbi sorrendben tartoznak:

1941 VIII hó 1 és 2-án az 1927, 1928 és 1929 évben születettek,

4 és 5-én az 1924, 1925 és 1926 évben születettek,

6 és 7-én az 1920, 1921, 1922 és 1923 évben születettek és

8-án az 1918 és 1919 évben születettek és az ezentúl is kötelezettek.

Megsemmisítő német hadvezetés keleten

Soldan alezredes, ismert német katonai író a német hadvezetés értékes analizisét hozza egyik cikkében, amely keleten azon szükségszerű feladat előtt áll, hogy a Szovjet sokmillió haderejét megsemmisítő csatákban újra és újra harcra kényszerítse és legyőzze.

A cikk, amely mértékadó körök véleménye szerint a keleti nagy események haditörténeti összefoglalásának értékes kiegészítője, mindezekelőtt megállapítja, hogy

a bolsevisták felvonulásuk biztosítására erős biztonsági vonalat építettek ki a határon, amely minden eddigi erődítményi vonallal szemben feltűnő tökéletességet mutatott fel.

A német csapatoknak mindjárt a harc elején meg kellett ezt állapítaniuk. Egyik-másik erődítmény különleges feladattal rendelkezett. Mint utak, vagy vasutvonalak kulcsa, fontos szerepet játszott. Ha már most a német haderő az ellenséges csapatokat és erődítményeket előre kidolgozott terv szerint egyszerűen kikerülte, vagy rajtuk keresztülhatolt, hogy gépesített és páncélos osztagokkal azonnal éket üssön az ellenség sorai közé, akkor minden eddigi alaptétel mellett teljesen egyedülálló merész határozottsággal állunk szemben.

Ez a merész terv arra a feltevésre támaszkodott, hogy a szovjethadsereg támadóképtelensége nem funkcionál hibátlanul és a Szovjet mennyiségileg és minőségileg erős felszerelése ellenére nem fog a modern harc eszközök tökéletes mesterének mutatkozni. Ez a feltevés később teljesen beigazolódtott. A német áttörés és előnyomulás hatalmas átkaroló mozdulatokat tett, amelynek hosszanti ten-

gelye 400, szélessége pedig 200 km-t tett ki. A Minszk környékén előnyomuló német gépesített csapatok állandó és részben nagyon nehéz harcok között naponként átlag 50 km-es teret nyertek, ami magába véve is egyedülálló katonai teljesítményt jelent annál is inkább, mert utánpótlásról is állandóan gondoskodni kellett. Természetesen lehetetlen volt a gyors előnyomulással teremtett óriási gyűrűt egy hét alatt teljesen bezárni. Az egymást követő felvonuló német csapatok benyomultak a körbe, közben a tüzéség a gépesített és páncélos csapatok viszonylagosan szakadozott gyűrűjében helyezkedett el, miáltal ezeket a csapatokat felváltotta és további előnyomulásra tette szabaddá.

Az ellenség bekerített gépesített oszlopai a mindig szűkebb és szűkebb gyűrűn nem tudtak keresztültörni, izoláltságuk következtében állandóan üzemanyaghiánnyal kellett küzdeniük és a német légitámaszpontok pompás támadási célpontjává szolgáltak.

Az ellenség kísérlete, hogy kelet felől betörjön a gyűrűbe és az ott körülzárt csapatoknak kiutat teremtsen, mozgékony gépesített szovjetkötélek harcbarátásával nem egyszer kritikus helyzetbe sodorta volna a körülzárt német erőket, ha a német csapatok és vezetőik nem mutattak volna elég éberséget és tapasztalatot. A nagy harapófogó összeszűkítése után több kisebb gyűrű keletkezett, amely az ellenség szétforgácsolódásához vezetett. A tüzéség az újabb bekerítési műveleteknél is felváltotta a gépesített oszlopokat, amelyek feladatuk elvégzése után a bekerített térben ismét az élen foglalták el helyüket.

Jobban értékesíthető a hizlalt csirke

Benépesedett már a baromfi udvar az ideai költéssel. A gazdaságosság elvét szem előtt tartó baromfitenyésztőnek már most döntenie kell arról, hogy az ivadékból mennyit tart meg továbbtenyésztésre és mennyit kell kiseléjteznie. A továbbtenyésztésre, illetve a tojástermelésre alkalmatlan anyagot is jól lehet értékesíteni. Ennek módja a javítás, a hizlalás. A hizlalt csirke mindig jobban értékesíthető, de a háztartásban is kiadósabban felhasználható, mint a baromfiudvarból csak úgy találomra kiszedett csirke, amely megkopasztva a legtöbb esetben bizony elég vézna szokott lenni. Az ilyen »nyers csirke« kirántva vagy sültén sokszor nem mondható a legelvezetesebb ételnek, mert a bőrön és a kevés inahuson kívül nagyon kevés rajta a harapnivaló.

A rántnivaló, tehát a 6—8 hetes csirke is sokkal finomabb és ízletesebb s természetesen jobban értékesíthető is, ha megfelelően »feljavítjuk«. Ebből a célból a csibéket már kéthetes koruktól kezdve szűkebb helyen kell tartani és lágy eleséggel bőven ellátni, a levágás előtt pedig néhány hétig ketrechen hizlalni. Így nemcsak súlyosabbá válik a csirke, hanem jobb és ízletesebb lesz a husa is.

A sütnivaló, tehát a két-három hónapos koru csirke, az úgynevezett poulett is sokkal keresettebb, ha már korábban kezdődik

a javítása. A sütésre szánt csirkéket 7—9 hetes korukban kell jobb takarmányra fogni, szűkebb helyen tartani és az értékesítés, illetve a levágás előtt 2—3 héttel hizlalásra beállítani. Ez a hizlalás abból áll, hogy naponta háromszor bőséges, sok fehérjét tartalmazó táplálékot, például árpavagy kukoricadarából, buzakorpából, huslisztből álló keveréket készítenek, amelyet tejjel sűrű péppé keverünk. Tej hiányában vízzel is készíthető a pép, de a tejjel hizlalt baromfi húsá mindig értékesebb, omlóssabb, fehérebb, mint a tej nélkül hizlalt baromfié. A hizlalás utolsó napjaiban a takarmányba kevés borókat is szokta keverni hogy a hús még ízletesebb legyen.

Egyidőben igen keresett volt a poulard. Ez 4—6 hónapos átlagban 1 kg-ot nyomó kakas, vagy jérce, amely nemileg még nem érett. Az ivartalanított jércéket is poulardnak nevezik. Az ivartalanított jércék és kappanok iránt ma már csekély a kereslet s így az ivartalanításnak nincs is jelentősége. Az újabb tapasztalatok szerint, ha a kis kakasokat, vagy jércéket idejében elkülönítjük és úgy hizlaljuk, husuk minősége javul és testsúlyukban is ugyanugy gyarapodnak, mintha ivartalanítottak volna. Teljesen felesleges tehát az ivartalanítás és a kappanozás, mert ez nagy elhullási százalékkal jár. Kár ezzel foglalkozni és a baromfiállományt így apasztani.

Több termelést csak bőséges és állandó trágyázással érhetünk el

Az intenzív zöldségkertészkedés megkívánja, hogy a talaj táperezjét folytonosan fenntartsuk, sőt állandóan fokozzuk is. Ez azt jelenti, hogy nemcsak ősszel, vagy tavasszal trágyázzunk, hanem nyáron is, olykor, mikor egyik terményünk lekerült és a másik alá készítjük elő a talajt. A nyári talajjavítás csakis teljesen érett föld- vagy ponszerű állapottú trágyákkal történhetik. Ez annál is inkább fontos, mert a tapasztalat szerint egyes zöldségek, pl. a retek, a spenót, egyes répafélék és a saláta átveszik a friss trágya szagát és kellemetlen mellékízűt kapnak. Ezért nem lehet például a trágyalevezést sem használni a veteményes kertben, ami pedig más növénykultúráknál szinte teljesen nélkülözhetetlen dolog. Nagyon jó szolgálatokat tehet, ha mindig van készletben megfelelő mennyiségű rostált érett zagyva-föld (komposzt), melyhez szükség szerint, vagy a komposzt

eredetéhez viszonyítva, keverünk valamely trágyafélét, hogy fokozzuk annak tápértékét. A zagyvafölddel, ha feles arányban tőzégkorpát is tartalmaz, úgy nehezebb talajokra kitűnő talajjavító anyagot kapunk. A tözeglés lehetővé teszi, hogy szerves trágyák hiányában műtrágyákat is felhasználjunk a nyár folyamán porított állapotban. Ez a nagyvárosok közelében ahol kevés az állati eredetű trágya, igen jó szolgálatokat tehet. 1 köbméter feles komposzt és tőzeg keverékéhez 3 kg péti sőt 2.5 kg szuperfoszfátot és 1.5 kg kálsót keverhetünk. A komposzt gyűjtése nagyon fontos. Baromfi- és galambtrágyát mindig tegyünk bele amennyit csak lehet. A komposztba különben csak harmad- vagy negyedrésznyi érett portrágyát tegyünk. Ebből a keverékből nyári trágyázásnál 1—2 cm-nyi réteget terítünk a földre és kapálással csekélyen bekeverjük.

Vessünk pohánkát a búzatarlóba

Emberi táplálékként és takarmányozásra egyaránt nagyszabásúan felhasználható a pohánka

A pohánka egyik legigénytelenebb növényünk, mely minden, még a leggyöngébb homoktalajokon is megterem. Rövid tenyész idejénél fogva, minthogy 10—12 hét alatt beérik, nagyon alkalmas a most még vizes és később, július hóban kiszikkadó földek bevetésére, vagy mint tarlónövény termelésre. Hasznosítható mint zöldtakarmány vagy mint vermelt, silózott takarmány, főleg a szarvasmarhával (hizómarha, tehén, igásokör, birka), továbbá magja darálva magas fehérje tartalmánál fogva minden

állattal. A lóval azonban szemes állapotban etetjük. A pohánkának magas fehérje és keményítő értéke van, ennél fogva mint tarlónövény nagymennyiségű pót-szálas takarmányhoz, illetve vermelt takarmányhoz juttatja a gazdát. Magnak meghagyva — kat. holdanként a tulaj minősége szerint — 14 q magot hoz — nagymennyiségű abraktakarmányhoz jut a gazda. Ha figyelemmel vagyunk arra, hogy a pohánkát tarlónövényként buza, vagy rozs után vetjük, amely után amugyis trágyázzunk a beléje

kerülő kapás alá, fontos, hogy a tarlót még egy növény terméshozamával jövedelmezővé tegyük. Erre legalkalmasabb a pohánka, amely friss trágyázást nem is igényel.

A pohánka magas tápértékű és emberi táplálkozásra is kiválóan alkalmas. Koptatva (köleshántól is) készíthetünk belőle pohánka kását, amely a rizst pótolja. Liszté őrölthetjük és belőle nagyon jó ízű kenyert süthetünk. A pohánkaliszt kiválóan alkalmas a kenyérliszt keveréséhez. Sokkal jobbízű lesz a pohánkaliszttal kevert lisztből készült kenyér, mint amit kukoricaliszttal készíthetünk. Ha a pohánka termését bevezetjük, a kukoricát továbbra is feleltethetjük a jószággal.

A pohánka csirázásához sok meleget kíván, ezért főnövénynek is május közepe után vethetjük. E tulajdonságánál, továbbá rövid tenyészidejénél fogva kiválóan alkalmas tarlónövénynek. A tarlót közepmélyen feltörjük és dupla gabonátávolságra, 3—4 cm. mélységre vetjük bele a pohánkamagot kat. holdanként a talaj minősége szerint 30—40 kg-ot. A pohánka hamar kikel, kb. 3 hét után már virágozni kezd, de akkor még egész alacsony, így folytonos virágzás közben növekszik. Takarmánynak 4—5 hét után kaszálhatjuk. Mint zöldtakarmányt a szarvasmarhával etetjük. Eleinte nem szivesen eszi a jószág, pár napig lucernával vagy füvel keverjük és így hozzászoktatjuk. Utána jól eszik és jól tejel tőle a tehén. Míg zsenge, szálasan etethetjük. Ha a szára vastagodik, szecskáznunk kell. Mivel hosszú ideig, 8—9 hétig virágzik, legkiválóbb megelőző növényeink egyike.

A teljes virágzásban lévő és már erősen megvastagodott száru pohánka kiválóan alkalmas bevermelésre és silózásra. Nagytömegű téli vermelt takarmányt ad és biztosítja a kisgazda jószágának kiteletetését.

—o:—

Az őszi zöldborsó éppen olyan kedvelt főzelék mint a kései zöldbab. A bab jóval könnyebben nevelhető, mert szereti a meleget és ha az őszi hideg nem árt neki, úgy még októberben is bőséges termést szolgáltat. A zöldborsó sokkal kényesebb. Tavasszal is csak a korai vetésű fajták sikeresülnek. A megkésített vetésből származó növények a nagy melegben elsatnyulnak és hamar ellepi őket a lisztharmat, mely ellen szinte meg sem lehet védeni őket. Ezért keltenek különös figyelmet az u. n. késői fajták, melyek már sokkal edzettebbek. Ha Korai borsóból a régi fajtákat vetjük nyáron abból a célból, hogy késő őszi legyen friss szedésű terményünk, igen könnyen megeshetik, hogy a vetés nem sikerül és a növények nem fejlődnek kielégítően éppen az említett kényességük miatt.

Vessünk augusztusban egyszerű évelőket. Az egyszerű évelők jelentékeny része magvetés útján is eredményesen szaporítható. Különösen kedvező a nyárvégi vetés, mert az őszi kifejlődő növények már jól telelnek és következő esztendőben szinte kivétel nélkül virágozhatnak. A veteményezést jól elkészített szabadföldi ágyásokba végezzük, melyeknek homokos, tápduz talajában kellő öntözés mellett növényeink szeptemberre már kiültethető pántákat szolgáltatnak. Ajánlatos a következő esztendőben még nevelő ágyásban tartani és virágzás alkalmával selejtező válogatást végezni közöttük. Csak a kifogástalan virágukat ültessük végleges helyükre.

Júliusban is vethetünk még zöldségeket. Őszi zöldborsót, bokorbabot, korai csemege tengerit, őszi és téli retek, karottát, spárgatököt és fürtös uborkát a megürült táblákba, vagy csupasz sorközökbe még eredményesen vethetünk. Siettetjük a mag csirázását, ha előzetesen 24—36 órára langyos vízbe beáztatjuk, megszikkasztjuk és úgy vetjük el. Jó tápduz talaju trágyázott földben öntözési lehetőségek mellett vétek volna üresen hagyni a felszabadult helyet. Ha a terményt esetleg nem is sikerül értékesíteni, háztartásunkat láthatjuk el vele.

SPORT

Szombaton megindulnak a Szent István-kupamérkőzések

Szombaton este kigyúlnak a reflektórok a Latorca-utcában. Budapest sportközönségének látványos sportcsemegéiben lesz része, felvillan a fehérre festett butballabda a zöld gyepen; megindulnak a Szent István-kupa idei küzdelmei.

Az esti kupaküzdőmecs az idén két érdekességgel bővül, megjelenik a porondon a Ferencváros és a Nagyvárad AC csapata is. A szombati, első mérkőzésen a Kispest játszik a WMFC-vel. A játékvezető Ujvári Antal lesz. Kedden, augusztus 5-én a Gamma találkozik az Elektromossal. Ezt a mérkőzést Pusztai I. vezeti. Csütörtökön az Újpest—Törekvés összecsapás

kerül sorra, jövő szombaton pedig a legérdekesebbnek ígérkező küzdelem lesz a műsoron: Ferencváros—Nagyvárad AC. Játékvezető Dankó. A mérkőzések minden este háromnegyedkilenc órakor kezdődnek.

A sorsolás már az előmérkőzések során összehozta egymással a két legjobbnak látszó csapatot a Ferencvárost és a NAC-ot. Kár, mert ha a döntőbe kerülne az össze, még érdekesebb lenne küzdelmük. A mérkőzések érdekességét emeli az a körülmény is, hogy az erőviszonyok a bajnokság óta megváltoztak, a csapatok sincsenek még teljes formájukban, így sok meglepetés lehetséges.

Délvidéki versenyzők sikere a szegedi atlétikai versenyeken

Az SZTK Hunyadi-téri sporttelepén az 1941. felnőtt atlétikai bajnokságokon a délvidéki atléták igen szép eredményeket értek el. A 16 bajnoki számból ötöt elhódítva máris tanúságot tettek a bácskai atlétika fejlettségéről. Két számban a 400 és 800 méteren mindhárom helyet maguknak szerezték meg. Ezenkívül öt szám kivételével minden számban második-harmadik helyezést értek el.

A sikeres szerepléshez az Újvidéki AC

két bajnokság, a Zombori SE ugyancsak két bajnokság, míg a Szabadkai Egyetértés AK egy bajnokság elnyerésével járult hozzá.

Kitünően szerepeltek a szegedi atléták is, ugyancsak öt bajnokság nyeresével a kerületben tartják a vezető szerepet, különösen az SZTK versenyzői érdemelnek dicséretet. A három atlétával induló kék-fehérek három bajnokságot nyertek meg s ezzel maguknak szerezték meg a vezetést az

egyesületek közötti küzdelemben. A SzVSE két bajnokságot nyert. A verseny kellemes meglepetése a levették sikeres szereplése. Három bajnokság elnyerésével a levette atlétika fejlődéséről tettek tanúbizonyságot.

Sport és zsidókérdés

Az Országos Testnevelési Tanács a Magyar Labdarugó Szövetség hivatalos megkeresésére foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy magyar egyesületekben szerepelhetnek-e zsidó játékosok? A kérdésnek egyre nagyobb fontossága van, másrészt messzire menő hatást gyakorol a magyar sportegyesületek belső munkájára és életére. A kérdésnek jogi vonatkozásai vannak és elintézése szakszerű szempontok figyelembe vételét is követeli.

Illetékes tényezők minden erejükkel arra törekednek, hogy a keresztény és nemzeti célok érvényét az élet minden területén, így a sportéletben is biztosítsák.

Tisztában vannak azzal, hogy a zsidók nagy keresztény egyesületekben való szereplése megoldásra váró kérdéseink közé tartozik és ezt a kérdést meg is fogják a maga egészében oldani. Nyilvánvaló, hogy a magyar élet megtisztításáért folyó munkának a sportegyesületek kebelében is érvényesülniök kell. Az illetékes hatóságok és a szakkörök tárgyalásai ilyen értelemben folynak és a

közeljövőben határozott döntés történik ebben a kérdésben.

A kormányzat és az illetékes tényezők gondoskodtak arról, hogy a zsidókérdés megoldása

minden vonatkozásban megtörténjék.

Nem kell különösen hangsúlyoznunk, hogy a sportegyesületek milyen fontos szerepet játszanak a nemzet életében.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE

A ZÖLDZEMŰ HÖLGY
A ZÖLDZEMŰ HÖLGY

IRTA: MAURICE LEBLANC

FORDITOTTA: KÁLLAY MIKLÓS

(17)

Erre Raoul a legóvatosabban kigombolta a feltöltőjét, lecsatolta a tárcát és a saját derekára szijazta a mellénye alá.

Eppen egy vonat haladt arra egész lassu tempóban. Tehervonat volt.

Raoul leeresztette az ablakot és anélkül, hogy bárki meglátta volna, átugrott egyik felhágóról a másikra és kényelmesen elhelyezkedett egy almával telt kocsi födéle alatt.

— Egy halott hoteltolvaj, egy gyilkos leány, akitől iszonyodom, ez az a két kiváló személyiség, akit ottalmamba veszek, — gondolta magában —. Ugyan, mi az ördögnek másztam bele ebbe a kalandba?

— Ha van egy vezérelv, amelyhez mindig hű maradtam, — mondotta nekem Arséne Lupin, mikor sok-sok év múlva elbeszélte nekem a zöldzemű kisasszony történetét, — ez az, hogy sohasem kísérlem meg egy probléma megoldását, míg az ideje el nem jött. Hogy bizonyos talányoknak a végére járjunk, meg kell várunk, míg a véletlen vagy a saját ügyességünk kellő számú pozitív tény halmoz föl. Az igazság utján óvatosan lépésről-lépésre kell haladni teljes összhangban az események fejlődésével.

Ez a felfogás még sokkal jogosultabb volt olyan esetben, amelyben csak képtelen ellentmondások, egyes elszigetelt tények fordultak elő, melyeket semmiféle szálal nem lehetett egymással kapcsolatba hozni.

Raoul hát egész napon át ott maradt az almáskocsi födéle alatt, miközben a tehervonat Dél felé haladt a napsütötte földdek között. Nyugodtan elgondolkozott s

közbe nagyot harapott egy-egy almából, hogy éhségét csillapítsa.

A tárcsa átvizsgálásából nem nagy jelentőségű dolgok derültek ki. Cinkosok név sora volt benne, levelezés a legkülönbözőbb segítő társakkal a világ minden részén... Sajnos, miss Bakefield csakugyan veszedelmes tolvaj volt, mint az összes bizonyítékok mutatták, amelyeket még a legkőrmönfontabb szemtelenség sem próbálhatott volna megdönteni. De arra, hogy valami összefüggés lett volna a fiatal angol hölgy betörési terve és a három bandita bűncselekménye közt, semminéven nevezendő támaszpont nem akadt.

Egyetlen egy okmány volt ott, amelyről Mareschal is említést tett, az a levél, amelyet B. villa kirablására vonatkozólag intéztek az ifju angol hölgyhöz.

— B. villát a Nizza-cimiesi uttól jobbra találja a római aréna mellett. Erős épület, fálal körülvett, hatalmas kert közepén.

— Minden hónap utolsó szerdáján kocsiba szokott ülni az öreg B. gróf és Nizzába megy az inasával. Vele utazik a két szolgáló is, hogy bevásároljon, úgy, hogy a ház három órától ötig teljesen elhagyatott.

— Meg kell kerülni a kertfalat egészen addig a részig, amely a Paillon völgyre néz le. Itt egy korhadt kis fakapu van, melynek kulcsát a levélhez csatoltam.

— Egészen bizonyos, hogy B. gróf aki örökös háborúságban élt a feleségével nem tudta megtalálni azt a csomag értékpapírt, melyet az asszony elrejtett. De egy levél, melyet az elhunyt egyik barátjához intézett, említést tesz valami hegedűtökről, a

mely ez időszerint egy kilátó csarnokban van, s ez a csarnok lomtárul szolgál, kivül levő tárgyait szokták fölhalmozni. Mit jelent ez az utalás, amelynek semmi különösebb értelme nincs. Az a bizonyos barát az nap halt meg, mikor a levelet kapta. A levél azután hanyódott-vefődött és csak két év múlva került az én kezembe.

Csatoltam a kert és a kastélytervet is. A kilátó a lépcső fölött van és félig-meddig már romokban hever. A vállalkozáshoz két emberre van szükség, akik közül az egyik őrt fog állni, mert nagyon is résen kell lenni az egyik szomszédal szemben aki mősónó és gyakran kijár a kertbe egy másik vasrácsos kapun, amelynek kulcsa nála van.

— Jelölje meg az időpontot (a levél szélén kék írónnal van odairva: április 28) és értesítsen engem, hogy ugyanabban a szállóban találkozhatunk.

Aláírás: G.

Utóirat: Értesültem a nagy talányra vonatkozólag, amelyről beszéltem önnek, még mindig igen hézagosak. Valami tekintélyes értékről van-e szó vagy valami tudományos titokról? Még semmit sem tudok. Az utazásnak tehát, amelyre készülődöm, döntőnek kell lennie. Mennyire hasznos lesz akkor az én közreműködésem.

Egyelőre Raoul nem sok figyelemre méltatta ezt a különös utóiratot. Ezuttal sokkal jobban érdekelte a tervezett betörés. Sokat gondolt rá. Ez csak aféle hors d'oeuvre felér egy rendes fogással. És mivel a vonat ugyanis Délre vitte Raoul-t, nem lehetett ezt a jó alkalmat elszalasztani.

A marseillei pályaudvaron másnap éjjel lemaszott Raoul a tehervonatról és áült egy expressre, amelyről Nizzában szerdán, április 28-ikán reggel szállt le, miután egy derék polgárt megkönnyebbitett néhány bankjeggyel, ami lehetővé tette hogy bóröndöt, ruhát, fehérneműt vásároljon és beszálljon a Majestic Palaceba közvetlenül Cimies alatt.

(Folytatása következik)

Bácska néprajza a magyar néperő fejlesztésének tükrében

A trianoni békeparancs következtében a 10.362 km² területű Bács-Bodrog vármegye mintegy 6/7 része szerb uralom alá került és a magyar Szentkoroná ezen egyik legértékesebb köve balkáni züllésbe, ebek harmincadjára jutott. A szerb megszállás és bekebelezés, amint tudjukuk semmiféle jogos érveléssel nem volt alátámasztva, mert eltekintve a lakosság erős, rela-

tív magyar többségétől az utolsó évszázadokban bevándorolt, ottlakó szerb elem még fajrokonával, a horvátokkal, sokáccokkal és bunyevácokkal együtt is alig 1/4 részét alkotta a népességnek. A gör. keleti szerbeknél még a németiség is nagyobb létszámban lakott a szerbek által elbitorolt területen.

A HAZATÉRT BÁCSCA LAKOSSÁGA 1910-BEN ANYANYELV SZERINT, JÁRÁSONKINT:

Járás, város	Magyar	Német	Tót	Rutén	Szerb bunyevác	Egyéb, főleg	Osszesen
Bácsalmási járásból	4.307	2.062	3	—	17	1.882	8.271
Bajai járásból	1.036	2.969	10	2	345	2.028	6.396
Apatini járásból	14.446	19.146	37	2	5.447	7.239	46.317
Hódsági járásból	4.000	26.421	7.319	159	5.827	2.938	46.664
Kulai járásból	8.354	26.196	308	8.460	4.617	230	48.165
Obecsei járásból	30.465	756	40	20	22.821	173	54.275
Palánkai járásból	3.695	22.443	2.462	2	11.531	1.904	42.037
Titeli járásból	4.664	4.667	122	52	18.529	326	28.358
Topolyai járásból	42.374	7.696	836	54	2.026	527	53.513
Ujvidéki járásból	13.041	13.132	17.225	52	11.698	238	55.386
Zentai járásból	22.043	70	12	1	6.837	102	29.065
Zombori járásból	15.915	24.214	41	—	4.485	2.320	46.975
Zsabyai járásból	5.064	1.732	11	1.594	20.720	224	29.345
Magyarkanizsa	16.655	28	2	—	329	4	17.018
Zenta rt. város	27.221	177	26	5	2.020	217	29.666
Szabadka thj. város	48.000	1.500	100	7	3.514	33.586	86.707
Ujvidék thj. város	13.343	5.918	1.453	332	11.594	950	33.590
Zombor thj. város	10.078	2.181	38	15	11.881	6.400	30.593
Osszesen:	284.701	161.308	30.045	10.747	144.239	61.295	692.335
	41.12%	23.30%	4.34%	1.55%	20.83%	8.86%	100%
Az eredeti, 1914. évi Bács-Bodrog vármegye:	363.518	190.697	30.137	10.760	145.063	72.190	812.385
	44.74%	23.47%	3.71%	1.32%	17.85%	8.91%	100%

A magyarság fölényét és uralmi helyzetét még azzal az ürüggyel sem lehetett vitatni, amivel Erdély és a Felvidék egyes tájain, hogy a magyarság többnyire városiak, tehát többé-kevésbé nem autochon elem, mert Bácska a magyar földművesnép régi szállásterülete volt, ahol virágzó, tősgyökeres, helyenként szinmagyar falvak sorakoznak egymás mellé.

Eltekintve a bácsalmási és bajai járás elcsatolt töredékeitől, a bácskai magyarság a 16 meg-

szállt járás, illetve rendezett tanácsu és törvényhatósági város közül az 1910. évben 7-ben volt relatív, vagy abszolút többségben viszont a szerbek csak 3-ban. (A titeli, zsabyai járásokban és Zomborban.)

Az elcsatolt Bácska népességének megoszlása nemzetiség szerint az 1910. évi népszámlálás adatai szerint a következő volt:

A Jugoszlávia által bekebelezett 103 bácskai község és 5 város közül

összes magyarnyelvű népesség	%	
Magyar többségű volt 4 város és 25 község	338.032	70.0
Német " " " " " "	157.387	71.9
Szerb " " " " " "	112.713	69.0
" " " " " " " " " " " "	30.593	38.9
Tót " " " " " "	28.711	81.0
Bunyevác és sokác " " " " " "	17.645	55.0
Rutén " " " " " "	8.994	78.0

Csaknem szinmagyar helységek voltak: Zenta, Magyarkanizsa r. t. városok és Bácskertes, Doroszló, Gombos, Szilágy, Csantavér, Kishegyes, Kossuthfalva, Topolya, Temerin, Bácsgyulafalva és Bezdán nagyközségek. 200 lelken felül egész 10 ezer lélekig terjedő magyar kisebbség 41 községben és 1 thj. városban volt található, viszont a többi 32 községben csupán magyar szórványok laktak, de ezen utóbbi községek — a legkisebbek voltak — mindössze 106—107 ezernyi lélekszámmal, amelyből a magyar anyanyelvű elem talán csak 3—5%-ot tett ki.

Létszámban a következő nagyságu, de gazdasági helyzeténél fogva aránytalanul jelentősebb tényezője a bácskai lakosságnak a 18-ik évszázadban idetelepített németiség, amint mondtuk, 38 kisebb-nagyobb községben képezett relatív, vagy abszolút többséget. (34-ben abszolút többség.) A legnagyobb német község Apatin.

A szerb többségű falvak közül 14 a titeli és zsabyai járáshoz tartozik, de találunk az ujvidéki és palánkai járásban is négyet-nyéget, az obecseiben kettőt, továbbá az apatini, hódsági és zombori járásban egyet-egyét. Legnagyobb, erős szerbtöbbségű helységek, Csurog, Zsabya és Sztapár, viszont Szenttamás szerb többsége kevésbé haladta meg az 50 százalékot. Zombor városában szerb többségről alig beszélhetünk, mert bár a szerb anyanyelvűek legnagyobb számúak voltak, de arányuk a 40%-ot sem érte el a magyarok és németek 60%-on felüli, együttes arányával szemben.

Erős tót többségű községek Bácsujfalu, Dunagálos, Kiszács és a 7.700 lakosu Petrőcz.

Bunyevácok tömegesen Szabadkán, Zombor-

ban és ezenfelül főleg az apatini járásban élnek. Bácskeresztur túlnyomó rutén többségű.

A szerbek által végrehajtott népszámlálásokból nem sok megbízható tanulságot vonhatunk le. Kétségtelen csupán az, hogy a népesség az 1910. év óta számbelileg jelentősen gyarapodott, de ez a szaporulat korántsem volt egyenletes, mert például a tiszta magyar jellegű városok, mint Zenta, Magyarkanizsa és Obecse csak mérsékelten gyarapodtak, viszont Ujvidék és Szabadka számbelileg nagyon erősen fejlődtek. Mindazonáltal ezen tényeknek éppúgy nincs nagyobb jelentősége a jövőre nézve, mint a szerb telepítéseknek, mert hiszen nyilvánvaló, hogy az „örségyváltással” a beözönlött szerb hivatalnok, katonai, telepes és egyéb népség maradvék nélkül eltávolítandó, másrészt a kiűldözött, vagy repatriált magyarság visszatér. A népszaporulat szempontjából tehát bennünket ugyszólván kizárólag az autochon népesség, ebből is főleg az őstermelő réteg természetes szaporodása érdekel.

Ez a szaporulat valószínűleg nagyjából egyenletes megoszlással a megszállás folyamán mintegy 15 16%-ra, az 1910. évi népszámlálás óta pedig 2 22 százalékra becsülhető.

Ennélfogva a visszatért részek őslakossága pillanatnyilag 830—850 ezer lélekre tehető, amelynek nemzetiségi megoszlása csak kevéssé tér el az 1910. évi arányoktól. Számolnunk kell azzal, hogy a 22—23 éves rabiga alatt

az őslakó magyarság is érezhető természetesen szűvnedett, de ezidőszertinti létszáma

a visszatért területen még mindig 300 ezer lelken felül van

(mintegy 37—38%, tehát erős relatív többsége kétségtelen).

A visszatért részekkel kiegészült Bács-Bodrog vármegye ezidőszertinti népessége közel járhat az 1 millió lélekhez, (időközben Pestmegyéből Szeremle és Bajaszentistván idecsatoltattak), tehát népsűrűsége megközelíti a 94 lelket négyzetkilométerenként. (Területe cca 10.510 km²). Természetesen a thj. városok híján a népsűrűség jelentősen alacsonyabb, mintegy 86.

Mindenesetre Bács-Bodrog vármegye így is az ország legsűrűbben lakott területei közé tartozik,

viszont eltartóképessége még messze van a telítettségtől, úgyhogy a közeljövőben a nincstelen magyar őstermelőnép földhözjuttatása, illetve telepítése terén, különösen ha — amint kívánatosnak és megokoltnak látszik, — a bácskai szerb elem maradvék nélkül eltávolítatik, igen fontos és üdvös szerepet fog játszani.

(Ujlaki Nagy Árpád)

ÉRDEKES...

hogy egy első-próbás magyar cserkész husz féle csomózást ismer,

hogy a katonai rendfokozatok megkülönböztetésében is jártas,

hogy a térképrajzolás alapismereteihez is ért,

hogy a hir- és jelaadás is a kisujjában van. (A magyar cserkész próba-könyv anyagából.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 20 szóig 1.20 pengő, kétszeri feladásnál 2.20 pengő és háromszori feladásnál 3.— pengő, hirdetési adóval együtt. Minden további szó és címszó, valamint kiemelt szavak 10 fillérrel drágábbak. A fenti árak csak olyan hirdetésekre vonatkoznak, amelyek egy héten belül lefutnak. — Csak felülbélyegzett, jelízes leveleket továbbítunk. — Kérdezőkódékekhez válaszbélyeg melléklendő.

Hat. eng.

INGATLANFORGALMI IRODA MERKUR — STEFATITS Zombor — Zrinyi (Párizsi utca 2. Telefon: 81. — Házak, gyárak, malmok, földek, szőlők, szállások és mindennemű ingatlanok

VÉTELE ÉS ELADÁSA.

Vaskasszák minden nagyságban. Több különböző földbérelt kapható.

Hazai Általános Biztosító R. T. kerületi főügynöksége. a-337

Az EGYESULT MAGYAR ÁSVÁNYOLAJGYÁRAK lerakatának vezetését megkezdttem és kérem a nagyrdelem közönség becses támogatását. Méré László, Zombor, bajai országot 11. Telefon 6. a-327

Onálló pénztárnok (nőt), ki a könyvelésben, magyar, német levelezésben is jártas, azonnalra felvesz Müller vaskereskedése, Zombor. a-271

Böröndös és diszmu-áru üzletbe tanonc felvétetik. Cim: Hamburg Géza, Zombor. a-336-f

HA JÓ ÉS OLCsó butort akar, vagy bármilyen javítást, politurozást, forduljon bizalommal Sovány András asztaloshoz, Trefort uca 3. a-330-f

Bejárónőt, egész napra azonnali belépésre keresek. Csakis jó bizonyítvánnyal rendelkező jöhet számításba. Jelentkezni: Zombor, Széchenyi krt. 10 szám alatt. a-342-f

Zomborban kisebb szálloda, vendéglővel együtt eladó. Megtekinthető Mussolini ut 6 szám alatt. a-344-f

Az Adria Biztosító Társulat zombori főügynökségéhez felvesszünk körzet-képviselet és üzletszerzőket, általán és napidij mellett. Jelentkezés levélileg a szabadkai vezérügynökségnél: Szent István-tér 2. a-345

2 szobás lakás, irodának vagy rendelőnek alkalmas, kiadó. Dr. Grgurov fogorvosnál, Zombor. a-339-f

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő Muhl János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csihás Benő uca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén